Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19.11.1997, sp. zn. 2 Tzn 61/97, ECLI:CZ:NS:1997:2.TZN.61.1997.1

Číslo: 40/1998

Právní věta: Opatření předsedy okresního soudu podle § 2 vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů, o přidělení trestní věci konkrétnímu soudci, není úkonem orgánu trestního řízení, jenž směřuje k trestnímu stíhání pachatele (§ 67 odst. 3 písm. a/ tr. zák.), kterým se přerušuje promlčení trestního stíhání.Zásada vyplývající z ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák., že trestnost činu se posuzuje podle pozdějšího zákona, jestliže je to pro pachatele příznivější, se uplatní i při posuzování otázky, zda je či není trestní stíhání promlčeno podle § 67 odst. 1 tr. zák., v tom smyslu, že se vychází z délky promlčecí doby určené trestní sazbou trestu odnětí svobody toho trestného činu, jehož kvalifikace podle této zásady připadá v úvahu.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.11.1997

Spisová značka: 2 Tzn 61/97

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Promlčení trestního stíhání

Předpisy: 140/1961 Sb. § 16 odst. 1
§ 67 odst. 1
§ 67 odst. 3 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40

Opatření předsedy okresního soudu podle § 2 vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů, o přidělení trestní věci konkrétnímu soudci, není úkonem orgánu trestního řízení, jenž směřuje k trestnímu stíhání pachatele (§ 67 odst. 3 písm. a/ tr. zák.), kterým se přerušuje promlčení trestního stíhání.

Zásada vyplývající z ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák., že trestnost činu se posuzuje podle pozdějšího zákona, jestliže je to pro pachatele příznivější, se uplatní i při posuzování otázky, zda je či není trestní stíhání promlčeno podle § 67 odst. 1 tr. zák., v tom smyslu, že se vychází z délky promlčecí doby určené trestní sazbou trestu odnětí svobody toho trestného činu, jehož kvalifikace podle této zásady připadá v úvahu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19. 11. 1997 sp. zn. 2 Tzn 61/97)

Nejvyšší soud České republiky zrušil k stížnosti pro porušení zákona podané ministryní spravedlnosti trestní příkaz Okresního soudu v Chomutově ze dne 6. 11. 1995 sp. zn. 2 T 338/92. Dále zastavil trestní stíhání obviněné M. K. z důvodu promlčení.

Z odůvodnění:

Trestním příkazem Okresního soudu v Chomutově ze dne 6. 11. 1995 sp. zn. 2 T 338/92, který byl obviněné M. K. doručen do vlastních rukou dne 24. 1. 1996, byla tato obviněná uznána vinnou jednak trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák., ve znění zák. č. 175/1990 Sb., jehož se měla dopustit tím, že od března 1990 do 9. 8. 1990 neplatila řádně výživné na své nezletilé děti P. a J., jež jsou umístěny v Dětském domově v České Lípě, ač podle rozhodnutí ředitele tohoto domova byla povinna měsíčně přispívat částkou 500 Kč, přičemž nikde nepracovala a o řádné zaměstnání neprojevila zájem, jednak trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák., ve znění zák. č. 175/1 990 Sb., jehož se dopustila tím, že dne 10. 5. 1990 společně s A. H. v OD Prior v Chomutově odcizila dvoje dámské šaty a ubrus v celkové hodnotě 894 Kč a pak dne 14. 12. 1990 v Praze 1 v několika odděleních OD Kotva společně s M. H. odcizila zboží v celkové hodnotě 6487 Kč, přičemž v obou případech jim bylo odcizené zboží pracovnicemi uvedených obchodních domů odebráno a vráceno zpět do prodeje.

Za to jí byl v sazbě § 213 odst. 2 tr. zák., za použití § 35 odst. 1 tr. zák., uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání deseti měsíců. Podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou roků.

Trestní příkaz nabyl právní moci dne 2. 2. 1996.

Proti tomuto trestnímu příkazu podala ministryně spravedlnosti stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněné M. K. V jejím písemném vyhotovení namítla, že pokud byla obviněná uznána vinnou shora uvedenými trestnými činy, byl v její neprospěch porušen zákon. Přesto, že obžaloba byla tehdejším okresním prokurátorem v Chomutově podána dne 2. 9. 1992 pod sp. zn. Pv 1472/90, vydal Okresní soud v Chomutově trestní příkaz až dne 6. 11. 1995. Při tomto procesním postupu však pominul jednak skutečnost, že u obou žalovaných trestných činů činí horní hranice trestní sazby dva roky odnětí svobody, jednak okolnost, že do dne vydání trestního příkazu od podání obžaloby uplynula doba tří roků a dvou měsíců, během níž neučinil žádný úkon, který by směřoval k trestnímu stíhání pachatelky. Za tohoto stavu věci bylo trestní stíhání obviněné podle § 67 odst. 1 písm. d) tr. zák. promlčeno.

Ministryně spravedlnosti navrhla, aby Nejvyšší soud ČR vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. ř. porušení zákona v uvedeném směru, aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadený trestní příkaz včetně rozhodnutí na něj obsahově navazujících zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že zákon porušen byl.

Z trestního spisu Okresního soudu v Chomutově sp. zn. 2 T 338/92 vyplývá, že obžaloba na obviněnou M. K. byla tehdejším okresním prokurátorem v Chomutově pod sp. zn. Pv 1472/90 vyhotovena dne 2. 9. 1992 a jak je patrno z podacího razítka podatelny Okresního soudu v Chomutově, byla tomuto soudu doručena dne 4. 9. 1992. Předseda Okresního soudu v Chomutově poté s časovým odstupem dvou roků a pěti měsíců učinil opatření podle § 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy č. 37/1992 Sb., ve znění

pozdějších předpisů, a spis přidělil k rozsouzení konkrétní samosoudkyni. Toto opatření však nemá povahu úkonu soudu, jenž směřuje k trestnímu stíhání pachatele, ve smyslu ustanovení § 67 odst. 3 tr. zák. a nemohlo tudíž v jeho důsledku dojít k přerušení běhu promlčecí doby. Především proto, že předseda okresního soudu při tomto úkonu nejedná jako orgán činný v trestním řízení (nevykonává soudnictví podle § 11 zákona č. 335/1991 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů), ale vykonává svou správní funkci řídícího pracovníka soudu. Promlčecí doba v této věci v daném případě počala běžet dne 5. 9. 1992 (§ 60 odst. 1 tr. ř.) a skončila, pokud nedošlo k jejímu přerušení z důvodů uvedených v § 67 odst. 3 tr. zák., dne 5. 9. 1995 (§ 60 odst. 2 tr. ř.).

Nejvyšší soud provedl v průběhu veřejného zasedání důkaz čtením opisu rejstříku trestů obviněné M. K., který si sám vyžádal pro posouzení otázky, zda nedošlo k přerušení běhu promlčecí doby ve smyslu ustanovení § 67 odst. 3 písm. b) tr. zák., tzn. ověřil si skutečnost, zda obviněná nespáchala v promlčecí době trestný čin nový, na který trestní zákon stanoví trest stejný nebo přísnější. Uvedeným důkazem bylo potvrzeno, že taková okolnost nenastala.

Obviněná M. K. byla podle původní obžaloby stíhána pro trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák., kde je rozpětí trestu odnětí svobody, který lze za tento trestný čin uložit, stanoveno až do výše dvou roků. Za další žalovaný trestný čin kvalifikovaný jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 3 tr. zák., ve znění zák. č. 175/1990 Sb., byla stanovena trestní sazba odnětí svobody v rozpětí od šesti měsíců do tří let. Kvalifikačním momentem pro užití přísnější právní kvalifikace byla v daném případě výše škody, která činila 6487 Kč. Nařízením vlády č. 464/1991 Sb. byla ve smyslu § 89 odst. 14 tr. zák. stanovena částka rozhodná pro výpočet nejnižší měsíční mzdy pro účely trestního řízení ve výši 2000 Kč. Novelizací trestního zákona zákonem č. 290/1993 Sb. pak došlo ke změně výkladových pravidel ve vztahu k ustanovení § 89 odst. 14 tr. zák., kdy znak „nikoli malá škoda“ je definován částkou dosahující nejméně šestinásobku nejnižší měsíční mzdy stanovené nařízením vlády, takže škodu, jejíž výše nedosahovala hranice 12 000 Kč, bylo nutno považovat za škodu nikoli nepatrnou. Tuto úvahu o trestnosti činu z pohledu § 16 odst. 1 tr. zák. měl provést okresní soud proto, aby si správně vymezil délku promlčecí doby ve smyslu § 67 odst. 1 tr. zák. V době vydání trestního příkazu pak právě s ohledem na existenci znaku „škody nikoli nepatrné“ měl být majetkový delikt obviněné kvalifikován podle pozdějšího zákona, neboť to bylo pro obviněnou příznivější, a z tohoto důvodu přicházelo v úvahu užití právní kvalifikace činu podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák., ve znění zák. č. 290/1993 Sb., kde lze uložit trest odnětí svobody v maximální výměře do dvou let. Tato okolnost pak odůvodňuje nutnost aplikace ustanovení § 67 odst. 1 písm. d) tr. zák.

Ustanovení § 314c odst. 1 tr. ř. upravuje procesní postup samosoudce poté, co obdrží obžalobu. Samosoudce obžalobu předběžně neprojednává, přezkoumá ji však z hledisek uvedených v § 181 odst. 1 tr. ř. (přezkoumání obžaloby) a § 186 tr. ř. (důvody k předběžnému projednání obžaloby). Podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. pak učiní některé z rozhodnutí uvedených v § 188 odst. 1 písm. a) až d) a f) tr. ř. Podle § 188 odst. 1 písm. c) tr. ř. soud trestní stíhání zastaví, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 172 odst. 1 tr. ř. Toto ustanovení řeší důvody zastavení trestního stíhání, přičemž podle § 172 odst. 1 písm. d) tr. ř. musí být trestní stíhání zastaveno, je-li nepřípustné z důvodů uvedených v § 11 odst. 1 tr. ř. Důvodem nepřípustnosti trestního stíhání ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř. je jeho promlčení.

Za tohoto stavu věci samosoudkyně Okresního soudu v Chomutově pochybila, pokud ve věci vydala trestní příkaz, aniž se zabývala úvahami o právní kvalifikaci činu z pohledu § 16 odst. 1 tr. zák. a nepostupovala podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř., tj. se zřetelem k ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř. nezastavila trestní stíhání obviněné z důvodu promlčení.

Nejvyšší soud České republiky proto vyhověl podané stížnosti pro porušení zákona a podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným trestním příkazem Okresního soudu v Chomutově ze dne 6.

11. 1995 sp. zn. 2 T 338/92 byl porušen zákon v ustanoveních § 314c odst. 1 písm. a) a § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř. v neprospěch obviněné M. K. Tento trestní příkaz v části, jež se týká obviněné, zrušil a současně také zrušil všechna další rozhodnutí na tento trestní příkaz obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Nejvyšší soud České republiky poté, za splnění podmínek § 271 odst. 1 tr. ř., ve věci sám podle § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř. rozhodl tak, že s ohledem na ustanovení § 67 odst. 1 písm. d) tr. zák. trestní stíhání obviněné M. K. pro skutky, jež jsou přesně označeny ve výroku tohoto rozsudku, zastavil.